

Danielpa Qillqan - Pachak qanchis chunka hukniyuq ڤرڤمن

Almapa Llaqtan: Proféticopi qhawanapi yachay, imayna Diospa tiyaypa churayninwan tikrayninwanpas ڤمڤهف

Jeff Pippenger
2024-03-31

Rusia llaqtata 2014 watapi Ucrainian awqanakuyta qallarisqanmanta atiyniyuq kasqanta reqsinapaq llaveqa “pukyu sinchi waqaychana” nisqami; chayqa umallam, ichaqa suyupa umallantaq, icha capitalnintaqmi. Runa temploqa umamanta hinaspa cuerpomantam ruwasqa. Umaqa aswan hanaq kayninmi, cuerponaqa aswan uray kayninmi. “Qanchis kuti” nisqa, 1844 watapi tukukuq, chaymantataq Jerusalénwan huñusqa kanan karqa, imaraykuchus Jerusalénqa Judápa uman karqa. Jerusalénpi templo ukhunpi reypa tiyanan karqa, paymi Jerusalénpa uman karqa, Jerusalénqa Judápa uman karqa. Divinidadwan humanidadwan tinkuchisqa, pachak tawa chunka tawayuq waranqa sellasqa kasqanta rikuchi, “Cristopa yuyayninta” chaskisqahina sut’inchasqam. Yuyayqa aswan hanaq kayninmi, chayraykutaq payqa “uma” nisqam.

Danielwan rikch’ayninpi sut’ichasqa runakuna chay warmi-kamaq rikch’aynita qhawaspa, paykunaqa Cristopa rikch’ayninman tukunanpaq paykunata tikraq chay rikch’aynita qhawaspanku, Cristopa yuyayninta chaskinku; paymi iskay kaq Adán, hinaspa espírituymi. Chay pachapiqa paykunapa cheqaq aycha-yuyayninku, ñawpaq kaq Adánmanta wañusqa urmamuy qhepaman paqarisqanmantapacha chaskisqanku, paypa kamaqninkuna allinchasqa ordenninta tikrasqan qhepaman, chacataman chacatasqa kachkan. Diospa kamachikuyninwan maqanakuy aycha-yuyay, mayqintachus paykuna mana kikinkupa akllayninkuwan, aswanpas paqarisqankupi chaskirqanku, chayqa Cristopa yuyayninwan rantisqa kachkan, mayqintachus paykuna kikinkupa akllayninkuwan chaskinku, hinaspa Diospa kamachikuyninman hunt’asqa kasukuywan kusion. Chaymantapaq paykunapa mushuq yuyayninku, hinaspa Cristopa yuyayninpas, huk yuyayllaña kanku, iskayninku kуска hanaq pachapi tiyana patapi tiyanku. Templopiqa kan huk cheqa maypichus Diospa tiyanan kashan, hinaspa runakunaqa, Diospa rikch’ayninman ruwasqa kasqankurayku, templopi huk sut’i cheqayoq kanku, Diospa kachariyninpaq ruwasqa.

Chayqa mayqanqa mana kachkanchu paykunapa uray kaq kayninkupi, chayqa hanaq llaqtamanta qhapaq suyuwan rikuchisqa. Aswanqa kachkan chay mayqanpi, urin llaqtamanta qhapaq suyuwan rikuchisqapi, maypichus Dios akllasqa sutinta churayta, chay sutinga kayninmi. Chay mayqanqa Jerusalén llaqtapi kachkan, ichaqa Judápa uma llaqtan hina, Jerusalénqa umanmi; ichaqa uma llaqtapa umanqa reymi. Jerusalén llaqtapa akllasqa karqan uma llaqta kananpaq, hinallataq akllasqa karqan maypichus Dios templonta churananpaq. Chaymanta Templonpi tronnona churarqan. Urin qhapaq suyuqa runapa aswan hanaq kayninta rikuchin, ichaqa hinallataq reypaq huk sapaq trono wasita kan. Hermana White chay mayqanta “alma-pa llacta amparaq” nispa sutichan. Huk llacta amparaqqa, sut’inchasqa hina, huk pukaraqmi.

“Llapa sonqota Diosman qusqa kananmi; mana chayqa, Diospa cheqaq kayninqa manam kawsaypiwan karakterpipas santoyachiq ruwayniyoq kanqachu. Ichaqa llakikuyllapaq cheqammi, achka runakuna Cristopa sutinta sutichakuqkunaqa manaraqmi sonqonkuta payman qusqakuchkanku ch’uyallapi. Manam hayk’aqpas experienciarqankuchu hunt’asqa rendikuywan p’enqakuyta, cristianismopa mañakuyninkunaman tukuy sonqo qespichisqa kaspas; chayraykun cheqaq kaypa tukuchiq kallpanqa manam kawsayninkupi kanchu; Cristopa munakuyninpa ukhu, llamp’uyaqa kallpanpas manam kawsaypipas karakterpipas rikuchisqa kanchu. Ichaqa ancha hatun llamk’aymi Diospa ovejankunata michiypi ruwasqa kayta atinman, ichaqa ura michiqkuna Cristo wan chakatasqa kankuyma chayqa, Diospaq kawsaspanku rebañopa Hatun Michiqninwan yanapanakuspanku! Cristoqa runakunata waqyan imaynatachus pay llamk’arqa, chayhinata llamk’anankupa. Necesariom aswan ukhu, aswan kallpasapa, aswan atipachiq testimonio, cheqaq kaypa kallpanmanta, imaynachus rikurin chayta creeq kasqankuta niqkunapa practicasqa diosllaman yupaychay kawsayninpi. Qespichiqpa munakuynin sonqopi kaspaqa sut’i tikrayman pusamunqa, imayna llamkaqkunaqa chinkariq almasrayku llamk’anku chayta. Cheqaq kayqa alma llaqtapa pukllayninpi tiyaruptinqa, Cristoqa sonqopi tiyayta qallarín, hinaspan runa yanapaq ninman: ‘Cristowan kуска chakatasqañam kani; chaywanpas kawsaniraqmi; ichaqa manam ñuqachu, aswanpas Cristo kawsan ñuqapi; kunan aypi kawsasqay kawsaytaqa Diospa Churinman iñispa kawsani, paymi munawarqan, hinaspan ñuqarayku kikinta qurqan.’” Review and Herald, October 9, 1894.

“alma-pa hatun wasi”qa maypin “Cristo tiyarisqa kamachiq hina kachkan” chaymi. Cristo-pa tiyarisqa kamachiq kayninqa hunt’akun aycha chakatasqa kaptinmi, hinaspa aychataqa Pablo-pa sut’inchasqanman hina uray kaq kawsaymi, chaymi norte reinoqa. Chayraykun norte reino-pa profecianqa 1798 watakama chayarqanlla. Uray kaq kawsayqa mana Divinidadwan huñunakuy atinqachu; iskay kaq hamuyninpi ñawi ñipillapi hina tikrasqa kananmi. Sur reinoqa, maypichus “uma” kaq Jerusalén karqan, hinallataq “uma” kaq santuario karqan, 1844 watakama chayarqan, imaraykuchus hanaq kaq kawsayta rikuchirqan, mayqinchus aychata chakatanata akllayta atinman, hinaspa iñiywan Ancha Santísimo Lugar-pa hatun wasinman yaykuyta, Cristo wan kуска tiyana patapi tiyayta. Maypichus chay huñunakuy, chay tiyarisqa kamachiq kaypas ruwakun, chayqa runa templo-pa hatun wasinpin. Chunka kaq versículo, chunka hukniyuq capítulo ukhupi, umataqa fortaleza nisqatan sut’inchán; ichaqa chay chiqqaqa Isaías-pa testigowanmi sayachisqa, mayqinchus mañan fortaleza-manta (hatun wasi-manta) chiqqaqa hawa kaq, ukhu kaq aplicacionninkunapi allinta entiendenanchikpaq.

Diospa siminqa kanqa ñoqanchispa espírituqaq mikhunanchis. “Ñoqaqa kani kawsay t’anta,” nispa Cristo rimarqan; “pipas ñoqaman hamuqqa manan hayk’aqpas yarqaymanqachu; hinaspa pipas ñoqapi creenqa manan hayk’aqpas yakuymanta muchuyta rikunqachu.” Kay pachaqa chinkachkasqa kachkan chuya, mana chaqrusqa cheqaq kaqta mana haywasqanmanta. Cristoqa cheqaq kaqmi. Paypa siminkunaqa cheqaq kaqmi, hinaspa paykunapim aswan ukhu niy kanan kachkan, manam qawanallapi rikurimuqllachu; chaynataqmi mana hatun rikch’aynin ukhumanpas aswan ancha chanin kanku. Santo Espiritumanta kawsarichisqa yuyaykunam kay simikunapa chaninta reqsinkaq. Ñawinchiskuna santa ñawi hampiwan llusq’asqa kaptinqa, atisunchismi cheqaq kaqpa ancha chanin rumi-kunata reqsiyta, ichaqa hawaman urapi pampasqa kaptinpas.

“Cheqaqaqqa llamp’u, sumaq allinchasqa, hanaqchasqañam. Chayqa carácter-ta moldeaspaqa, almaqa wiñan diosmanta hamuq influyunchiswan. Sapa punchawmi cheqaqaqqa sonqoman chaskisqa kanan. Chhaynapiq mikhunchik Cristopa siminkunata, paymi willakun chaykunaqa espíritu kawsaywan kasqanta. Cheqaqaqqa chaskisqa kasqanmi sapa chaskiqta Diospa wawanchikman tukuchin, hanaq pacha herederonman. Sonqopi munasqa waqaychasqa cheqaqaqqa manam chiri wañusqa qillqachu, aswanqa kawsaq kallpamin.”

“Cheqaqaqqa, Diosmanta hamuqqa kaspas. Cristo hina kay rurayninman runapa karakternta kamachiy pi cheqaqaqqa imapas hukkunamanta aswan kallpayoq, aswan atiyniyoqmi. Chaypiqa kusikuypa hunt’asqanmi kachkan. Sonqopi munasqa waqaychasqa kaptinqa, Cristopa munakuyninmi ima runapa munakuyninmanta aswan akllasqa kan. Kaymi Cristianismo. Kaymi Diospa munakuynin almapi. Chaynaqa ch’uya, mana ima lawqhayuq cheqaqaqqa kayninpa sinchi llaqtanpi tiyaykukusqa. Kay simikuna hunt’akunku: ‘Musuq sonqotapas qosqayki, musuq espiritutapas ukhuykipi churasaq.’ Kawsayninpiqa nobleza kanmi, pichus cheqaqaqa kawsachiq kallpanpa kamachiynin urapi kawsan, llamk’an chay runapa.” Review and Herald, February 14, 1899.

Chay profétika historiapaq rikch’ayninmi Daniel qillqapa chunka hukniyuq capítulope qallarin, imaynachus iskayniyuq versículopi, soqtayuq kaq, qapaq aswan qhapaq presidentepas, umaman tinkun, chaymi Rusia, chunka hukniyuqmanta pichqayuq versículokunapi. Chay historiapiqa soqtayuq presidenteqa qanchisniyuqmanta kaq pusaqniyuqman tukunqa, paymi kamachinqa Estados Unidos llaqtapi iglesiapas estadopas huñunakuspa, mana ch’uya huachuyta versículo chunka soqtaqniyuqpi hunt’achkaptinku, qayllamanta hamuq domingo leypi.

Chay llaqtaman hoqarisqa unanchaqa llakichisqa kanqa, hinaspataq kimsa p’unchaw huk kuskan p’unchaw unaypi wañunqa, chayqa Daniel chunka nisqapi iskay chunka hukniyuq p’unchawmi. Danielpaq iskay chunka hukniyuq waqaychasqa p’unchawkuna tukukuyninpi, chaymi iskay testigokunapa callepi wañusqa kasqankumanta kimsa p’unchaw huk kuskan p’unchaw wañuy tukukuyninpas, paykunaga Ezequielpa qochapi kaqkuna, wañusqa ch’aki tullukuna kaspas—huk profetapa willakuyninmi wañusqakunata kawsayman kutichimun. Chay rurayqa Daniel chunka kaq capítulopi, kimsa taksawanmi rikuchisqa kachkan.

Hina ñawpaq killapa iskay chunka tawayuq p’unchawninpi, noqaqa karqani hatun mayu patapi, chaymi sutinga Hiddekel. Chaymantataq ñawiykunata oqarirqani, qhawarirqanitaq; hinaspan qhaway, huk runata rikurqani lino p’achawan p’achallisqata, sek’enpi Uphaz llaqtamanta sumaq qoriwan wachk’asqata. Cuerponpas berilo rumi hina karqa, uyantaq lliipyay nina hina rikurirqan, ñawinkunataq nina mechakun hina, makinkunapas chakinpas llump’aq bronci pulidomanta hina llimp’iyuq karqa, simin rimayninpas askha runakunapa kunkaqninkuna hina karqa. Noqa Daniel sapallaymi chay rikuyta rikurqani; noqawan kashaq runakunaqa mana rikurqankuchu chay rikuyta. Ichaqa sinchi khatataymi paykunaman urmaykurqa, chayraykun pakakuyta ayqekurqanku. Chaymi sapallayta saquesqa qhepakurqani, hinaspan kay hatun rikuyta rikurqani; manataq kallpallaypas qheparqachu. Sumaq kayniypas ukhupi ismusqa hina tukupuwarqa, manataq ima kallpallaytapas waqaycharqanichu. Chaywanpas paypa simin rimayninta uyarirqanipuni; simin rimayninta uyarispaqa, uya uraypi allpaman churakusqa, sunqu puñuypi hina urmarqani. Hinaspan qhaway, huk maki

llamk'awarqun, qonqoriykunaman, makiykunapa pampankunaman sayariychiwán. Hinaspan nimuwarqa: “Daniel, ancha munasqa runa, qanman rimashqay simikunata entiéndey, hinaspa derechota sayariy; kunanqa qanman kachamusqa kani,” nispa. Chay simita niwayta tukuruspanqa, khatatashaspaymi sayarirqani. Hinaqtinmi niwarqa: “Ama manchakuychu, Daniel; imaraykuchus ñawpaq p'unchawmanta pacha sonqoykita churanki entiendenaykipaq, hinaspa Diosniykupa ñawpaqenpi kikikita ñak'arichinaykipaq, simiykikuna uyarikusqaña karqan, noqataq hamurqani simiykikunarayku. Ichaqa Persia suyupa kamachiq príncipen huk iskay chunka hukniyuq p'unchawkama hark'awarqa. Ichaqa qhaway, Miguel, umalliq princípikunamanta huknin, yanapawanpanaq hamurqa; chaypitaq Persiaq reykunawan qheparqani. Kunanqa hamuni qanta entiendenaykipaq, ima p'asasqanta llaqtaykiman qhepa p'unchawkunapi; imaraykuchus kay rikuyqa aswan achka p'unchawkunapaqraqmi,” nispa. Daniel 10:4–14.

Danielqa iskay chunka hukniyuq p'unchaykuna waqaychasqanmanta tukukuyninpi kashaqtinmi Cristopa rikch'ayninta rikun, hinaspa Cristopa siminkunatapas uyarin. Diospa rikuylla siminpa, rimasqa siminpa ima rikch'ayninqa iskay clase runakunata t'aqanakuyta paqarichin, hinaspa Danielqa ñanpi wañusqa hina karqa, payqa “ukhu puñuypi” kasqanrayku.

Kaykunata nispa, chaymanta payqa nirqan paykunaman: “Lazaro masinchik puñushan; ichaqa rini, puñuymantan hatarichinaypaq.” Chaymi disipulonkuna nirqanku: “Señor, sichej puñushan chayqa, allianqami.” Ichaqa Jesusqa wañusqanmantan rimasharqan; paykunaqa yuyarqanku puñuypi samakusqanmantachus rimashasqanta. Chaymi Jesusqa sut'ita nirqan paykunaman: “Lazaroqa wañusqaña.” Juan 11:11–14.

Chayqa qhepamanqa Danielta Gabriel ñawpaq kuti llamk'aywan tupaykurqan, paymi willarqan Daniel wañusqa (puñusqa) kashaqtin ima hina hatun llank'aykuna kamachikuypi pasashasqanmanta, hinaspataq kunanqa reqsisqanman hina qhawasqanta sut'inchaspa qhawayta qunanta, chay qhawasqanmi chayraq Danielta Cristo-pa rikch'ayninman tukurachirqan. Chaymanta qhepamanqa iskayñiqin kuti llamk'aywan tupachisqa kanqa, Cristo Kikinwan.

Chayna rimaykunata ñuqaman rimaruspanmi, ñawiyta allpaman churani, hinaspan upalla qhiparqani. Hinaqtinmi, qayllaykamurqan runakunapa churinkunaman rikch'akuq hina huknin, hinaspan simiyta llamk'arqan; chaymanta simiyta kicharispas rimarqani, ñawpaqpi sayaqman nispa: Ay, señorníy, kay rikuyraykum llaquykuna kutimun ñuqaman, hinaspan mana kallpayta waqaychasqachu kani. Imaraykutaq kay señorniypa kamachin kay señorniyan rimayta atinman? Ñuqapaqqa, chaylla pachamanta pacha manam kallpa qhiparqanchu ñuqapi, nitaq samaypas qhiparqanchu ñuqapi. Daniel 10:15–17.

Kayqaqa paralelo kashan Ezequielpa ñawpaq profecianwan, qanchis chunka qanchisniyuq capitulopi, imaraykuchus iskay profeciakunapi, mayqenkunataq Ezequielta kamachin wañusqa tullukunaman qechwapi willanaykipaq, ñawpaq kaqmi cuerpokunata rurayta caman, ichaqa chaymantaqa manaraq samayniyuqchu kanku, nitaq atiyiniyuqchu kallpayoq hatun ejercitohina. Ezequielpa iskay kaq profecianmi cuerpokuna chaskinku chay tawa wayrakunamanta samayta hinaspa sayarinku hatun ejercitohina, hinaspa Danielpa iskay kaq llank'ayninwan, “manam aswanqa ima kallpaspas noqapi saquesqachu, nitaq samaypas noqapi puchusqachu.” Chaymantataq

Danielta yapamanta llamk'anku, tukuy llank'aykunamanta kinsa kutita, Gabrielmantaqa iskay kutita.

Chaymantataqmi kutimusun huk runapa rikch'ayniyuq hina, hinaspa kallpachawarqa. Hinaspa nirqa: “Ancha munasqa runa, ama manchakuychu; thak kay qampaq kachun; kallpachakuy, arí, kallpachakuy.” Pay rimaptiyimi noqaqa kallpachasqa karqani, hinaspa nirqani: “Señorníy rimachun; qanmi kallpachawarqanki.” Daniel 10:18, 19.

Danielpa kimsa kutiyinmi, Ezequielpa iskay kaq willakuyninmi, chaymi cuerpokunata chakinkunaman sayarichin hatun soldadokuna hinalla. Paypa willakuyninqa chay runakunamanmi rimakun, paykunaga wañusqa kasqankuta riqsinku, llaquypi kashaspankum, Daniel hina.

Chaymiqa payqa niwarqan: “Wayraman willakuy, willakuy, runapa churin, hinaspa wayraman niy: Kayhinan Señor Dios nin: Tawa wayramantam hamuy, samay, hinaspa kay wañusqakunapa hawanman samaykuy, kawsanankupa.” Chaymi pay kamachiwasqanman hina willakurqani, hinaspa samayqa paykunaman yaykurqan, kawsarirqankutaq, chakinkumanta sayarirqanku, ancha hatun ejército hina. Hinaqtinmi pay niwarqan: “Runapa churin, kay tullukunaqa tukuy Israelpa ayllunninmi: qhawariy, paykuna ninaku: ‘Tulluykuqa ch'akisqañam, suyayniyuqa chinkasqañam; ñoqaykuqa rakisqa kachkayku.’ ” Ezequiel 37:9–11.

Señormi Ezequielta kamachin profetananpaq, hinaspaq payqa ninqa paykunaman Israelpa wasinpa testimoniunta: wañusqas kashankum, mana suyayniyuq, hinaspa t'aqasaq. Llakisqa kashanku, Daniel hina, 18 de julio de 2020 p'unchawpa pantasqa willakuyninrayku qollqesqa kashankum; chay hina kawsaypiña, Ezequielpa kamachisqa kashan profetananpaq.

Chaymi rimay, paykunaman niy: Kayhinataq nin Señor Dios: Qhawariychik, ay llaqtay, ñoqaqa kicharisaq sepulturaykichikkunata, hinaspaq orqomusaq sepulturaykichikkunamanta, hinaspaq pusasqaykichik Israelpa hallp'anman. Hinaqtin yachankichikmi ñoqa Señor kasqayta, sepulturaykichikkunata kicharisa, ay llaqtay, hinaspaq orqomusqaykichik sepulturaykichikkunamanta. Espírituqtataq churasaq uqhuykichikpi, kawsankichiktaqmi, hallp'aykichikpitaq churasaq; chaymantataq yachankichikmi ñoqa Señor rimarisqayta hinaspa hunt'asqayta, nin Señor. Ezequiel 37:12–14.

Señor, arcángel Miguel kasqaqa, paykunapa sepulturankunata kicharin, hinaspa Apocalipsis chunka hukniyuqpi iskay testigokunata, chaymantataq kawsarichisqa, Santo Espíritu qusqataq sayarinku, hinaqtinmi Santo Espíritu qusqa karqa sepulturankumanta orqosqa kaspanku sayariqkunaman Ezequielpa iskay profecíapi.

Kimsa p'unchawanta huk kuskan p'unchawkamaña, Diosmanta kawsaypa Espíritu paykunaman yaykurqan, hinaspa chakinkupi sayarirqanku; paykunata qhawariqkunamanpas hatun manchay urmaykurqan. Apocalipsis 11:11.

Chay ishkay testigokunaqa Moiséswan Elíaswanmi rikuchisqa kanku, chaymantaq Moisespas arcángelpa siminwan kawsarichisqa karqa.

Ichaga Miguel arcángelpas supaywan ch'aqwaykuspa, Moisespa cuerponmanta rimanakusqanpiqa, mana atirqachu paypa contranpi millay simiwan tumpayta apamuyta, aswanqa nirqan: “Señorqa qamta piñaykusunki.” Judas 1:9.

Micael, Príncipe ha Arcángel, hina i hye a túle ar ampanë Gabriel i Daniel capítulo ten, ar hísë lambë ya yalla neri ar nissi ana coivië.

Señorqa kikinmi hanaq pacha-manta uraykamunqa qapariyninwan, arcángelpa siminwan, Diospa pututunwanpas; Cristopi wañuqkunataq ñawpaqta hatarinqa. 1 Tesalonicenses 4:16.

Danielpa kimsa llamk'aykunaqa kikinchasqa kachkan kimsa angelpa kinsa kaq willakuyninmanta Laodicea kuyuyta, chaymanta Philadelphia kuyuymán tikrayta; hinaspa Daniel chunka kaqpi, Laodicea rikch'ayninmanta Philadelphia rikch'ayninman tikrayta hunt'achiq rikuyqa sut'inchasqa kachkan chunka hukniyuq kaq qillqapi sut'inchasqa profetiko historiapi. Chay rikuyqa Ezequielpa nisqan hina sut'inchasqa kachkan kimsa kaq ay paq Islam rikuy hina. 2014 watapi, Rusiaqa iskay kaq proxy guerra-ta qallarisqa. 2015 watapi, aswan qhapaq presidenteqa suqta kaq presidente kananpaq llamk'ayninkunata qallarisqa.

2020 watapi, chay umalliq, Republicano waqra nisqapa rantinchasqan, “woke” atheo animal mana tukukuq t'uqumanta hamuqpa wañuchisqa karqan, chay watallapitaq Laodicea protestante waqrapas wañuchisqa karqan. 2023 watapi, iskaynin waqra kawsarimuspanku kutimorqanku, iskayninkutaq qallarirqanku t'ijrayninkuta pusaqñiqinman, qanchismantapuni kaqman. Huknin t'ijraspa animalpa político rikchayninman, Iglesiatawan Estadotawan Estados Unidos nisqapi huñusqa kaptin, hukñataq waqra Laodiceapa rikchayninmanta Cristopa rikchayninman t'ijraspa. Iskayninku hoqarisqa kanqaku utqay hamuq domingo kamachiypi. Huknin tukunkqa “Alejandro Hatun” nisqaman, chunka reykunapa ñawpaq reyninman, paykuna qanchisñiqin qhapaq suyun-kuta Roma llamp'u warmiman qusqanku chayman; hukñataq hoqarisqa kanqa unancha hina.

Kay iskaynin tikraykunata paqarichiq rikch'ayqa chay willakuy-historia-mi, 11 ñiqin septiembre 2001 watamanta domingo ley kama mast'arikuspa puriq. Daniel qillqap chunka hukniyuq kaq chunka hukniyuq capítuloq chunka hukniyuq versículonqa sut'inchasqa kachkan chay contexto ukhupi: mana iñinkichu chayqa, mana takyachisqa kankichu.

Kay yachayta qatiqkusaqku hamuq qillqapi.

“Biblia kamachikuykunaqa sapa p'unchay kawsaypa pusakuynin kananmi. Cristopa chakatanqa tema hina kananmi, yachachiwanchik yachakunayku hinaspa rurakunayku kasqankunata rikuchispa. Cristoqa tukuy yachaykunaman apamusqa kananmi, chayhina yachaqquna Diosmanta yachayta ukyanankupaq hinaspa payta karakterninkupi rikhurichinankupaq. Paypa allin kayninqa pacha ukhupi hinallataq wiñay kawsaypipas yachakuyniyku kananmi. Diospa simin, Cristo rimarisqan Ñawpaq Testamento pepas Musuq Testamento pipas, hanaq pachamanta t'anta hinam; ichaga achka imakuna ciencia nisqa sutiuyuqqa runakuna inventasqankumanta mikhunakuna hinam, qhellichasqa mikhuna; manam cheqaq manáchu.”

Diospa siminpiqa tarikun mana iskayrayay atiy yachay, mana tukukuq yachay—chay yachayqa manan pisi atiy yuyaymantaqachu paqarirqan, aswanpas wiñaypaq mana tukukuq Yuyaymanta. Ichaqa achka kaqmi Diospa siminpi pay rivelasqanqa runakunapaq tutayasqa kachkan, cheqaq kaypa quri rumi hina sumaq qhapaqkuna runapa yachayninpa hinaspa tradiciónpa qupa urapi pampasqa kasqanrayku. Achka runakunapaqqa simipa qhapaq kayninkuna pakasqallaraqmi qhiparinku, mana sinchi mañakuywan, mana sayk'uspa maskasqankurayku quri kamachiykuna entiendisqa kanan kama. Simitaqa allinta maskananku tiyan, chaskiqkunata chuyanchanapaq hinaspa wakichinapaq reypa ayllunman yaykunankupaq, hanaq pacha Reypa wawankuna kananpaq.

Diospa simin yachachiyqa rantinanmi chay liwrukunata yachachiyta, mayqinkunachus yuyaykunata mistisismoman pusaspa, cheqaq kaymanta karuncharqan. Kawsayniyuq kamachikuyninkuna, kawsayninchisman awasqa, amachakuyninchis kanqa sasachakuykunapiwan wateqaykunapipas; paypa hatun yachachikuyninmi sapallan allin llusqsiyman chayanapaq ñan. Sapa alma-man prueba chayamushaptin, apostasiakuna kanqa. Wakinkuna rikuchikunqaku traidorkuna hina, mana yuyayniyuq kallpachakusqa, hatun yuyayniyuq, kikillanpi atienekuq; hinaspan cheqaq kaymanta tikrakunqaku, fe-ta buqueta pakisqa hina usuchispa. Imarayku? Mana kawsarqankuchu “sapa simillawan Diospa siminmanta llusqsiqwan” nispan. Mana allinta uku ukuman allparqankuchu, nitaq cimientonkutapas sinchita sayarichirqankuchu.

“Apuqpa rimarinkuna Akllakusqa kachaqninkuna nisqanta paykunaman apamuchkaptinqa, paykuna rimaykuchkanku hinaspa yuyanku ñanqa ancha k'iskisqa ruwasqa kasqanta. Juan qelqapi soqta kaq capitulopi ñawinchis wakinkunaqa Cristoq discipulonkuna hina yuyasqa kasqankuta; ichaqa sut'i cheqaq simi paykunaman rikuchisqa kaptin, mana kuisisqa karqanku hinaspa manaña Paywan purirqankuchu. Chay hinallataq kay hawka yachaqkunaqa Cristomanta kutirinqaku.” Testimonies, volumen 6, 132.